

Cea de a VIII a Convenție a Munților Europeni

Tinerii în vârf : calea montană spre viitor

2-4 Octombrie 2012

Declarația de la Chambéry

«Îmbunătățirea atractivității zonelor montane pentru generațiile tinere»

Noi, reprezentanți ai munților europeni, reuniți la Chambéry pe data de 4 octombrie, declarăm:

Calitatea vieții este esențială pentru aspirațiile generațiilor tinere din Europa. Noțiunea de calitate a vieții are mai multe fațete și include mai multe dimensiuni, cum ar fi accesul la oportunități de educație și carieră, un mediu de calitate, produse alimentare sănătoase, relații sociale calde, servicii, locuințe și cultură. Importanța fiecărei dintre aceste dimensiuni variază de la un individ la altul și de la o etapă a vieții la alta.

Munții au multe de oferit tinerilor care doresc să trăiască aproape de natură - și ei sunt numeroși. Cei mai mulți tineri care provin din zonele de munte spun că ar dori să trăiască și să muncească acolo. Dar condițiile de bază trebuie să fie îndeplinite pentru ca tinerii să fie capabili să se simtă realizați și pentru a-și realiza planurile lor în zonele montane. În caz contrar, pierderea tinerilor, observată în multe zone montane, va continua, cu impact asupra depopulării comunităților montane, asupra orașelor care trebuie să absoarbă mai multe persoane într-un mediu tot mai congestionat, precum și asupra coeziunii teritoriale.

Tinerii sunt interesați de zonele montane:

- **80% dintre locuitorii de munte tineri intervievați spun că ar dori să trăiască și să lucreze acolo;**
- motivele lor vizează atât aspecte de **mediu** (doresc să trăiască într-un mediu frumos, aproape de natură) cât și **sociale** (apreciază calitatea relațiilor în comunitățile montane);
- au o **voință puternică de a-și duce traiul** în zonele montane;

Dar tinerii se confruntă cu dificultăți în zonele montane:

- **prea puține și nu prea diverse oportunități pentru ocuparea forței de muncă**, care limitează posibilitățile de dezvoltare a carierei; **prea puține locuri de muncă de înaltă calificare în sectoarele economice percepute ca "moderne"**; locuri de muncă pe termen scurt și sezoniere în sectorul turismului; lipsa de informații cu privire la oportunitățile de locuri de muncă disponibile;
- **o ofertă insuficientă de oportunități educaționale**: majoritatea centrelor de învățământ existente ofera cursuri care nu sunt suficient de diversificate, de o calitate insuficientă sau sunt prea departe pentru a permite studenților să le acceseze;
- **lipsa de infrastructură** în materie de locuințe, sănătate, transportul zilnic adaptate la nevoile tinerilor pentru a putea accesa activitățile de învățământ sau culturale; **disponibilitatea și calitatea inadecvată a conexiunilor de bandă largă**;
- **o ofertă insuficientă de activități culturale**, în special în afara centrelor turistice.

Aceste dificultăți fac ca tinerii să părăsească zonele de munte pentru a studia în alte părți. Foarte des, ei vor rămâne aproape de locul unde au studiat. Întoarcerea lor în zonele montane, devine astfel nesigură.

Pentru a îmbunătăți atractivitatea zonelor montane pentru tineri, facem apel la toate autoritățile competente:

- să recunoască zonele montane, în politica regională europeană și în politicile de amenajare a teritoriului, în calitate de **poli de dezvoltare** care ar putea să aducă o **contribuție semnificativă** la creșterea economică europeană și la obiectivele pe care țările europene doresc să le realizeze până în 2020;
- să investească în aceste teritorii, astfel încât o **economie diversificată** să poată înflori, valorificând avantajele comparative ale acestora și **potențialul lor de creștere** endogenă; în special să a sprijine **inovarea și spiritul antreprenorial**, pentru a stimula dezvoltarea profesiilor viitoare în sectoare inovatoare, cum ar fi energia, TIC, bio-economie, sănătate și mai ales e-sănătate, îngrijirea persoanelor în vârstă, precum și pentru modernizarea sectoarelor tradiționale;
- **să favorizeze recrutarea tinerilor, indiferent dacă aceștia provin din munți sau nu, în zonele montane**, prin îmbunătățirea comunicării între angajatori și solicitanții de locuri de muncă (legături directe, consilieri de recrutare, ofertele de locuri de muncă, platforme de comunicare ...);
- **să îmbunătățească furnizarea de oportunități de educație și să acopere decalajul dintre educație și economia locală:**
 - să sprijine **dezvoltarea unei educații și a unei formări profesionale mai diverse**, susținută de centrele de cercetare care lucrează în mod special în domeniul și în zonele de munte, de natură să satisfacă diversele așteptări ale tinerilor din zonele montane și să fie atractive pentru tinerii din alte zone (sucursale universitare descentralizate, școli de specialitate ...);
 - să acopere decalajul dintre furnizarea de educație în zonele montane și nevoile întreprinderilor locale prin încurajarea – **din școala primară și până la universitate - legăturilor dintre școli și întreprinderi** și prin oferirea de stagii de ucenicie;
 - **să regândească sistemul de învățământ, prin utilizarea posibilităților generate de TIC**; să dezvolte și să pună în aplicare metode de **e-learning** în cazul în care acestea sunt de natură să amelioreze accesul elevilor la o gamă mai largă de conținut;
 - să favorizeze **schimburile dintre școli și centre de învățământ din zonele montane și școli și universități din alte părți ale Europei**, utilizând în special programele Comenius și Erasmus;
- să organizeze servicii în zonele de munte, care pot răspunde cerințelor specifice ale tinerilor:
 - **infrastructura de bază:** să se ofere acces la apă și energie electrică în cazul în care acesta nu este încă disponibil (în special în Europa de Sud-Est);
 - **locuințe:** presiunile asupra utilizării terenurilor și cazării pot fi foarte mari în zonele de munte și locuințele sunt greu accesibile pentru studenții tineri sau lucrători și nu sunt adaptate pentru lucrătorii sezonieri. Autoritățile ar trebui să **ofere locuințe sociale și pentru tineri posibilitatea de a închiria locuințe**;
 - **TIC: implementarea de conexiuni de mare viteză ar trebui să fie o prioritate în munți**, deoarece aceasta este o condiție sine qua none în ceea ce privește atractivitatea acestor zone pentru tineri cât și pentru obiceiurile lor sociale, culturale, educaționale și profesionale;

- **sănătate:** serviciile de sănătate ar trebui să fie adaptate la nevoile tinerilor și să ia, de asemenea, sezonabilitatea și organizarea teritorială în considerare;
- **Transport:** facilitățile de **transport** trebuie să fie orientate spre nevoile tinerilor (car sharing, taxi sau autobuzul la cerere, autobuze de noapte, transport multi-funcțional, transport școlar ...);
- **serviciile de îngrijire a copiilor și școlile:** să dezvolte servicii de îngrijire a copiilor, ca un punct important pentru tinerele cupluri cu copii; să se implementeze soluții colective pentru a menține accesul la școli (transport, clase grupate sau clase multi-nivel...);
- să **regândească**, în politicile de amenajare a teritoriului, **legăturile dintre zonele urbane și cele rurale, zonelor de munte și câmpie**, în scopul de a favoriza **complementaritatea teritorială:** multe centre urbane mici sau mijlocii din apropiere pot oferi în mod eficient serviciile și activitățile culturale pe care tinerii le doresc;
- să dezvolte **legături între generații**, cu scop social și de asemenea să favorizeze transmiterea de capital (echipamente, clădiri, terenuri ...) și întreprinderi;
- să ofere **formare** și sprijin pentru a **facilita integrarea tinerilor** care se stabilesc în zonele montane;
- să consolideze, la nivelul autorităților teritoriale, **participarea formală a tinerilor în dezvoltarea de strategii politice și în organele de decizie** (inițiativa "Montagne 2040", în Rhône-Alpes, parlamente, forumuri ...), precum și în punerea în aplicare a proiectelor;
- să recunoască faptul că, datorită rolului crucial jucat de agricultura montană, care produce externalități pozitive, este nevoie să se **sprijine tinerii agricultori în a se stabili în zonele montane:**
 - să se sprijine **dezvoltarea lanțurilor de aprovizionare eficiente și complete, care adaugă valoare** (lanțuri scurte de aprovizionare, piețe de nișă), susceptibile de a răspunde nevoii pe termen lung pentru ca sistemele de producție, mai costisitoare și, adesea, de dimensiuni mai mici din zonele montane, să fie profitabil, precum și pentru a motiva tinerii să se implice în agricultură;
 - să se acorde, în cadrul PAC, un **sprijin suplimentar pentru tinerii care se stabilesc în zonele montane**, fie prin plăți directe (top-up pentru tinerii agricultori și pentru zonele montane) sau prin utilizarea integrată a măsurilor de dezvoltare rurală;
 - să se acorde, în special, **sprijin preferențial pentru tinerii fermieri pentru investițiile lor și pentru a se stabili**, să se îndrume și să se sprijine tinerii agricultori la nivel global în elaborarea și punerea în aplicare a planurilor lor de afaceri;
 - să se asigure, în special **la nivelul autorităților colective, conservarea terenurilor agricole care se confruntă cu o presiune puternică din partea urbanizării**, precum și **facilitarea accesului la terenuri**, cu scopul de a **favoriza instalarea tinerilor agricultori fără un istoric de familii de fermieri** (planificare urbană care integrează preocupări agricole și de mediu);
 - să se sprijine, de asemenea, tinerii în **pluri-activitatea** lor, fie temporară, pentru a asigura un venit suficient în faza de demarare a afacerii, fie aleasă ca o orientare pe termen lung (complementaritate cu turismul, industria, serviciile ...);

- **să favorizeze ocuparea forței de muncă a tinerilor în domeniul turismului și în special:**
 - să elaboreze răspunsuri inovatoare la problemele create de locuri de muncă de slabă calitate sau sezoniere; în primul rând, în ceea ce privește **locuințele**, în al doilea rând prin **combinarea activităților economice** care au loc în diferite momente ale zilei sau anului (**pluri-activitate**); în această privință, să se exploreze oportunitățile referitoare la **formarea de multiple abilități** și la **grupurile de angajatori**;
 - să se încurajeze tinerii antreprenori în turism, în special prin **furnizarea de capital de risc** și prin facilitarea **transmiterii de întreprinderi**;
 - să se ofere **formare profesională** pentru persoanele care lucrează în domeniul turismului, pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor pe care le furnizează;
- **să se diversifice oferta de petrecere** a timpului liber și oferta culturală, inclusiv în sezoanele cu mai puține cazări turistice, astfel încât tinerii să poată înflori și să își dezvolte creativitatea lor; să se sprijine în special activitățile culturale - care, în comparație cu sporturile, tind să fie mai puțin disponibile - prin inițiative, cum ar fi centrele de artă, case de tineret și cultură, festivaluri, activități culturale din jurul siturilor de patrimoniu;

Măine, o politică de dezvoltare integrată pentru zonele montane

Politicile europene pentru perioada 2014-2020 ar trebui să ofere numeroase oportunități de sprijinire a strategiilor integrate de dezvoltare pentru zonele montane.

Facem apel la Parlamentul European și țările europene să includă, în legislația care va reglementa perioada de programare, **suficientă flexibilitate** pentru a permite autorităților și părților interesate de zonele montane să finanțeze acțiunile care sunt cele mai importante pentru dezvoltarea lor și contribuția lor la UE 2020.

În acest context, atragem atenția asupra nevoilor de a crea locuri de muncă atractive și orientate către viitor, precum și **infrastructura pentru tehnologiile informaționale și de comunicare**, care necesită **fonduri semnificative în toate regiunile montane ale Europei**. De asemenea, insistăm asupra necesității de a elabora reglementări și norme de punere în aplicare care să faciliteze o **abordare integrată și multi-fond**, precum și **programe și sub-programe dedicate zonelor montane**. În acest scop, subliniem încă o dată necesitatea de a progresa, la nivel european și național, către **caracterizarea și delimitarea zonelor montane europene**, în scopuri politice.

Facem apel la Comisia Europeană, autorități teritoriale și toate părțile interesate implicate în pregătirea programelor viitoare, **să ia punctele menționate mai sus în considerare în elaborarea de contracte de parteneriat, programe și instrumente politice de dezvoltare integrată**.

În cele din urmă, Euromontana se angajează să:

- furnizeze o voce pentru tinerii din zonele montane, în special pentru a oferi **oportunități de interacțiune pe internet** și să creeze **legături între reprezentanții politici ai tinerilor din zonele montane**;
- **exploreze idei pentru proiecte care sprijină tinerii din zonele montane** și să contribuie la o mai bună realizarea a punctelor menționate mai sus;
- integreze **sistematic dimensiunii tineretului** în diferite teme pe care le abordează.